

6. FRA ORD TIL HANDLING

Etter som Judith og jeg blir eldre, og har undervist om kunsten å leve sammen i snart 30 år, har vi fått en stadig sterkere undring inni oss:

Hvorfor er det så mye konflikter og stridigheter blant oss, både i hjemmene, på arbeidsplassene og i menighetene. Jo, vi vet om syndefallet hvor alt gikk galt. Men nå lever vi jo etter Golgata hvor vi er kjøpt fri fra lovens forbannelse, og er nye skapninger i Kristus. 2Kor 5,17 Derfor, hvis noen er i Kristus, er han en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til.

Den første ideen Gud hadde da han skapte mennesket i sitt bilde var jo familien. Den skulle være Guds levende bilde på jorden.

Bildet måtte jo begynne med at mor og far i kjærlighet til hverandre skulle ha slike relasjoner til hverandre at omgivelsene ville se Gud i dem. Når man er ung og forelsket ser dette ut til å gå av seg selv. Men så kommer barna og strevet og ansvaret og pliktene. Og etter noen år så blir det som skulle være et Paradis, hvor man elsket og ble elsket, gradvis omdannet til en tredemølle og et fengsel. Vi har snakket med tusener av fortvilte mennesker som gråtkvalt sier: ”Jeg må ut - jeg blir kvalt. Jeg har mistet min frihet. Jeg blir styrt.”

I de siste årene har vi truffet mange som har brutt ut av menigheter og forsamlinger, og som sier det samme. Vi orket ikke styringen og kontrollen. Og dette skjer på tross av at ledelsen ønsker å skape et fellesskap etter Bibelsk mønster hvor åndens frukter som nevnt i Gal.5 skulle råde. Er det psykopater og maktmennesker som dukker opp og tar styringen? Ja de finnes, og vi har møtt dem. Men langt de fleste er alminnelige oppriktige mennesker som ønsker å gjøre det beste for sine medmennesker. Og likevel blir de en del av et system som ikke virker, enten det er snakk om familien eller lederskap i bedrift eller menighet. De fleste vet hva Guds ord sier. Det mangler ikke på forkynnelse. Men ordet blir ikke kjød og tar ikke bolig i oss slik at det blir levende ord i levende mennesker.

Hva er det som gjør at vi ikke klarer å komme fra ORD TIL HANDLING?

Bibelen sier oss at ”denne verdens barn er klokere enn rikets barn”

Jeg har vært ansatt i Norsk Hydro på Herøya i Porsgrunn i nær 30 år. I midten av 80-tallet var vi inne i en dyp krise. Vi gikk med så store underskudd at hele bedriften var truet av nedlegging. Få år senere hadde vi betydelige overskudd. Hva hadde hendt? Det var ikke endrede konjunkturer og bedre priser som var svaret. Nei, vi hadde gjennom opplæring av hver eneste ansatt fått til en prosess hvor vi samarbeidet om å slutte å gjøre det som ikke ga resultater. Det ble en intens jakt på å finne områder i ens arbeidssituasjon som kunne gjøres bedre, og alle var blitt trent i å samarbeide i grupper for å nå disse målene. Det interessante var at samtidig som de røde tallene i regnskapet ble erstattet med blå tall, så økte trivselen på arbeidsplassen. Det viste seg at ingen trives med å holde på med ting som ikke virker. Det ble morsomt å samarbeide, og det ble naturlig å oppmuntre hverandre og glede seg over felles fremgang. Det var fri adgang til tilbakemelding, og alle opplevde at de ble hørt og fikk være med i prosessene mot felles mål.

Etter som årene har gått har disse tankene stadig dukket opp i oss. Er det noe vi ikke har forstått i Guds ord som gjør at vi ikke lykkes i hverdagen? Vi ser så tydelig at mange mennesker vokser opp i et kristent hjem, og forlater hjemmet frustrerte, såret, uten å ha lært hvordan de skal møte livet i samspill med andre mennesker.

Jesus fortalte en lignelse til sine disipler: Mat.13,44 Himmelen kan lignedes med en skatt som var gjemt i en åker. En mann fant den, dekket den til igjen, og i sin glede gikk han bort og solgte alt han eide, og kjøpte åkeren.

Kan det være at det er familien vår som er skatten?

Kan det være at skatten som vi ikke har oppdaget er familien vår. Kan det være at når vi fullt ut forstår hvilke enorme ressurser det ligger i en familie, så ville vi bli så besatt av tanken, at vi ville selge alt vi eide for å kjøpe denne skatten. Eller sagt på en annen måte: ***Vi ville prioritere familien over alt annet.***

Judith har i mange år hatt med seg et kort som hun bruker å lese ved innledningen til våre weekender. Det lyder slik: ***”Et hjem er stedet der man plasserer sine følelser, henter sin trygghet, lever ut sin frihet, og utfolder evner og interesser.”*** Allerede Jesaja var inne på tanken i kapittel 32,18 ... Mitt folk skal bo i et fredelig land, i trygge hjem, der en sorgfritt kan hvile..

Da Moder Theresa fikk Nobels fredspris ble hun spurt hva som skulle til for å oppnå fred på jorden. Hun svarte: Gå hjem og elsk din familie!

Alle blir berørt når Judith leser dette. Hvorfor? Jo, det berører en gudgitt lengsel inne i oss etter å ha det slik. Hvor tragisk er det da ikke når denne lengselen ikke får livsrom, men blir undertrykket og visket ut av kalde miljøer hvor man i stedet for varme og omsorg erfarer kritikk og styring, og i ekstreme tilfeller sjelelige og fysiske overgrep.

I januar 2006 skulle jeg undervise om lederskap på DTS'en i Skien (UIO's disippeltreningsskole). Jeg spurte de 26 unge studentene om de ville være med på en annen vri på lederundervisningen. I stedet for å underholde dem med høytflygende ideer og teser om lederskap, ville de være med å arbeide ut et opplegg for hvordan man leder en familie? Kunne det være slik at kan man lede en familie frem til det målet Gud har for den, ja, da er man rustet til å lede både menigheter og bedrifter. Dette var en enestående mulighet til å nå frem til sannheten om hva lederskap egentlig skal være, fordi alle disse unge menneskene nettopp hadde flyttet fra sine hjem, og hadde fersk erfaring på hva som var bra, og hva som skulle vært gjort annerledes.

De gikk med på dette. Vi delte deltakerne opp i 4 grupper. Det var 4 utlendinger med slik at alt foregikk på engelsk. Gruppene fikk i oppdrag å utarbeide en plan for familien. Hvordan skulle de gripe saken an for å nå frem til å bli et sant bilde av Gud? Etter flere dagers arbeid var vi i ferd med å miste motet. Vi fikk det ikke til. Og jeg opplevde at studentene følte at jeg hadde ”lurt dem”. Så den tredje dagen hører jeg et hyl fra en av gruppene: Jeg styrtet til og spurte hva som hadde skjedd. ”Vi har funnet det” ropte de. Gruppen hadde vært i bønn, og så var plutselig svaret der. ***”Vi har arbeidet ut fra den forutsetningen at mor og far skulle oppdra barna ved regler og lære de lydighet så de kunne leve rett. Men så plutselig skjønnte vi at dette var å snu det hele på hodet. Mor og far skulle være våre modeller, og deres hovedoppgave var å skape en atmosfære av kjærlighet og trygghet hvor barnas fulle potensiale kunne utvikles i samliv med søsken og foreldre”***, var deres forklaring på det begeistrede utropet.

Vi kom frem til at det videre arbeidet skulle konsentreres om følgende 3 hovedpunkter:

1. Visjon

Uten visjoner og drømmer kommer folk på villspor. Ordspråkene. 29.18

Ha øynene rettet fremover, fest blikket på det som ligger foran deg! Ordspråkene. 4.25

2. Planlegging

Uten rådslagning mislykkes planene, men når mange gir råd har de fremgang. Ordspråkene. 15,22

3. Sette fokus på det vi har. Matteus 13.12

Dette verset er beskrevet på side 58 i kapittel 3. I den jødiske Toraen hvor dette verset er hentet fra, og som Jesus må ha sitert, står det ikke den som har, men den som **tenker i sitt hjerte at han har**, den skal få og ha overflod. All ledelse handler om å få fellesskapet til å tenke fremover mot felles mål. Her advares vi mot negative forventninger som er selvoppfyllende. Men om vi sammen kan fokusere på det vi har, så vil vi kunne utvikle dette videre til mangfold og rikdom, kfr. loven om fokusering.

Vi tok utgangspunktet i modellen på side 22, Gudsbildet = Samspillet!

Vi ser at skal vi komme frem til et felles mål for ekteskapet og familien må vi ta tid til å drømme og planlegge sammen. Foreldre som ledere i familien har som hovedoppgave å se barna vokse til deres fulle potensiale. På samme måte skal også ektefellene gjensidig bygge hverandre opp på samme måte.

Her følger det gruppene kom frem til under pkt. 1

1. Drømme og planlegge:

Kjennetegn på en familie etter Guds vilje	
– Gud blir synlig i måten vi lever sammen på:-	Gi poeng ut fra slik familien oppfatter situasjonen
<i>1. Verdier og holdninger familien skal kjennes ved:</i>	Poeng
	1 - 10
1 Åpenhet	
2 Ærlighet	
3 Rettferdighet – unngå sammenligning med andre	
4 Tjenende holdning til hverandre	
5 Ydmykhet	
6 Vise respekt	
7 Klare grenser og avtaler	
8 Vise takknemlighet	
9 Gjestfrihet	
10 Oppmuntre hverandre	
11 Ha tillit, og gi tillit	

Ovenstående skjema kan brukes for å sjekke hvor vi står på holdningsområdet. Dette blir som å stille en diagnose på familien som helhet. Undersøkelsen kan foretas ved at mor og far snakker sammen om hvilket punkt de har behov for å arbeide med i familien. Da vil det være naturlig at de tar dette opp når familien er samlet. De kan dele sine synspunkter på hvordan de synes dette punktet fungerer i familien. Da er det viktig at barna er med, og at man er konkret og nevner situasjoner som har hendt, uten å peke ut syndebukker. Vi er ute etter å arbeide på atmosfæren og holdningene vi har til hverandre. Her trenger alle å bli bevisste på hva de kan bidra med. Det kan være nyttig å sette en karakter i skjemaet ut fra en felles oppfatning i familien. Dette kan brukes til å måle fremgang ved at man på et senere tidspunkt har en lignende samtale om temaet. Er vi blitt bedre? Det er mye lettere å være konkret i oppmuntring og ros når vi har noe som er målbart å vise til. **Det som ikke kan måles kan heller ikke forbedres. Uten måling vet vi ikke når vi har gjort fremgang.**
. Har man nådd målet ”10 poeng” er det all grunn til å ta en fest på det!

La ikke dette skjemaet bli et ”system” som styrer familien. Det er ment som et hjelpemiddel til å tenke konkret. Etter en tid blir dette en måte å leve på, og mange av dere som leser dette har sikkert kommet langt på dette området.

Det blir som med bilkjøring. En god bilfører kjennetegnes ikke først og fremst fordi han eller hun holder trafikkreglene. De er viktige. Men det er den smidigheten og hensynsfullheten de viser i vanskelige situasjoner. Dette sammen med årvåkenheten overfor trafikkbildet, så de kan handle i tide, og villighet til hele tiden å lære av sine feil, gjør at de kan kjøre år etter år uten uhell.

Neste punkt omhandler de aktiviteter som er nødvendige i et hjem

2. Aktiviteter vi kan gjøre sammen:

2.1 Ta tid sammen parvis og som familie

Målet med slike samtaler er å kunne dele de innerste tankene og følelsene i en trygg atmosfære. Er det ting man går og bærer på som er vonde og vanskelige? Her trenger man å trene på å være absolutt ærlig uten å risikere at dette blir brukt mot en senere. Familien skulle jo fungere slik at det oppmuntret til åpenhet. Og 1.Joh. 1,7 sier jo at når vi deler våre skrøpeligheter (ting vi ikke mestrer) med hverandre, så får vi fellesskap med hverandre. Tenk hvilken arv barna tar med seg ut i livet som har fått vokse opp i en slik atmosfære. Det er den beste ressursen man bærer med seg inn i et fremtidig ekteskap.

2.2 Lære og øve inn god kommunikasjon

Kommunikasjon er et fag som kan læres. Selv om taleevnen er medfødt hos mennesket, og er et bevis på at vi er skapt i Guds bilde (taleevnen ligger i kromosom nr. 9, og bare hos mennesker), så må det læres. Dette er en livslang trening i faget, og målet med all kommunikasjon er jo at de vi kommuniserer med skal oppleve seg elsket.

2.3 Ha familieråd

Skal man drømme og planlegge, må man være sammen. Tenking i enerom kan være bra, men det er når vi deler våre tanker med hverandre at vi kan legge planer sammen, og har muligheter til å justere tankene til å passe fellesskapet. Bare da får vi frem en synergieffekt som gir tidobbelt effekt.

Noen familier vil finne det naturlig å ha ukentlige familiesamlinger. For andre er det mer naturlig å samtale når det gis naturlige anledninger ved måltider og lignende. For mange tusen år siden anbefalte Gud sitt folk å bruke hjelpemidler i opplæringen av familien

I 5.Mosebok kapittel 6.v.6 står det en anvisning om dette: *Disse ord og bud som jeg gir deg i dag, skal du bevare i ditt hjerte. Du skal gjenta dem for dine barn og tale om dem når du sitter hjemme og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. Bind dem på hånden som et merke og ha dem på pannen som en minneseddel. Skriv dem på dørstolpene i huset ditt og på portene dine..*

Judith og jeg er pensjonister nå, og har ikke lenger barn hjemme. For oss blir det naturlig å ta en stund sammen hver kveld før vi legger oss og oppsummere dagen, og snakke om hvilke planer vi har for neste dag.

Vår erfaring er at ”det som ikke planlegges, blir ikke gjort” Da oppfatter vi planlegging som at vi er enige om noe vi skal gjøre, og har skrevet det ned på kalenderen vår. Vi har en kalender med 6 måneder på hver side. Der er det plass til å skrive ned aktiviteter for hver dag. Den henger lett tilgjengelig på kjøkkenet, og når vi skal snakke sammen om tiden fremover, har vi den fremme og ajourfører den. Det gir

slik trygghet å vite om hverandre hele tiden. Opplevelsen av å bli holdt utenfor ved å ikke vite om det som skal skjer er vond, og unødvendig.

Noen av dere har sikkert vært inne på hjemmesiden vår og sett at en ”redigert” kopi ligger der også. Det er for at våre barn og venner skal vite om oss. Vi opplever noen ganger at vi blir kontaktet med forespørsel om å tale eller ha weekender på et gitt tidspunkt. Da har vedkommende vært inne på nettet og sjekket at vi er ledige.

3. Drømme og planlegge sammen. For å møte familiens behov (Revideres ved behov)

Drømmer og planlegging må ta utgangspunkt i de behovene familien har. Nedenfor er det listet opp en del konkrete ting som det kan tas tak i:

3.1 Fordele praktiske gjøremål i hjemmet

Her kan det være lurt å begynne med å lage en liste over alt det som må gjøres i hjemmet. Da er det viktig at alle er med, og at listen kan revideres og utfylles etter hvert som man arbeider med dem.

Så kommer neste oppgave: Hvem gjør hva?

Nå er det viktig at oppgavene fordeles ut fra det som er naturlig. Alle skal bidra. Men det er viktig å ta hensyn til alder og evner. Det bør også ligge et element av utfordring i oppgaven slik at man har utfordringer til å trene og vokse i den. Så sant det er mulig bør det settes minst to på oppgaven. Da kan disse to få en mulighet for samspill som gjør Gud synlig. En slik arbeidsform vil også gjøre det mye morsommere, og arbeidet går fortere. Et eksempel er oppvasken hvor en vasker og den andre tørker. Eller støvsuging hvor den ene støvsuger mens den andre rydder bort stoler og møbler. Her er det bare fantasien som setter begrensninger.

3.2 Identifisere evner og gaver og hjelpe hverandre i å utvikle disse.

Foreldre gjør barna en stor tjeneste ved å hjelpe de til å bli klar over sine evner og gaver. Her gjelder det å være observant når barna utfører sine oppgaver. Noen barn er mest praktisk anlagt. Andre er mer teoretisk anlagt. Andre er mest opptatt av musikk eller kunst. Alt er like verdifullt, og må ikke holdes opp mot hverandre, men oppmuntres og utvikles. For en gave det er for en tenåring å være klar over hva som er dens styrke i valg av yrke.

3.3 Lær å leke sammen

Lek og spill er utviklende for fellesskapet, og en god anledning til å trene i samspill og respekt for hverandre. Fordi det er lek er det forbundet med glede og utfoldelse. Det er en trening i ikke å ta seg selv for høytidelig. Familier som utvikler denne siden vil oppdage at det blir lettere å gjøre trivielle ting sammen også. Det skulle være et element av lek i alt det vi gjorde. Bibelen taler om dette. Dom. 5,3 - - -Jeg vil synge og spille for Herren, for Herren, Israels Gud. I vår familie har stunder rundt kinasjakkbrettet vært gode stunder, og enda når barna kommer hjem til oss med familiene sine henter vi frem kinasjakken.

På en weekend vi hadde kom en av eierne av stedet vi var bort til oss. Vi kom i prat, og hun avdekket at hun drømte om å lage kurs hun også. Vi ville vite hva kursinnholdet skulle være. Samskaping, sa hun. Det var et nytt ord for oss, og vi ville vite hva hun la i det? *Jo vi er vant til at når vi lager team, så tar vi noe fra hvert medlem, og lager noe som blir bra. Jeg vil ta alt fra alle som er med, og lage noe som er ekstremt bra.* Mon tro om hun ikke har fått del i noe av Guds tanke for familien? **Samskaping** ble liggende i vår underbevissthet lenge etter denne praten. Det er godt å bli utfordret i vår tanke på å nå lenger enn det vi er vant til. Kanskje dette kapitlet kan virke slik på deg også?

3.4 Lær å spille og synge sammen

Å spille et instrument er utviklende og givende. Foreldre skulle oppmuntre barna å lære å spille et instrument. Judith har vært det samlende punktet når barna var hjemme og hun tok frem gitaren og vi sang sammen. Ofte når jeg hører noen som er dyktige til å synge eller spille, så spør jeg dem. "Hvordan begynte det?" Alltid får jeg vite at det var en som hadde oppmuntret dem til å fortsette. La oss oppmuntre hverandre til å utvikle slike gaver, og bruke det til å skape miljøer med glede og sang og musikk.

3.5 Identifisere og utnytte personlighetstypene hos den enkelte

Vi er skapt med forskjellig personlighetstyper. Dette punktet vil vi gå dypere inn i i det følgende.

3.6 Identifisere nådegaver og trene i å utvikle og bruke disse.

Bibelen utfordrer oss til å tjene hverandre med vår nådegave. 1.Peter 4,10 Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått, som gode forvaltere over Guds mangfoldige nåde. Her er det viktig at foreldre går foran og viser veg. Men nådegavene har ingen aldersbegrensning. På en sommerleir oppdaget vi at det var en jente blant oss på 4 år som hadde nådegaven til å helbrede. De hun ba for ble friske. Et av barna våre på 7 år fikk under et møte gaven til å tale kunnskap til mennesker så de ble fri fra traumatiske hendelser i fortiden. Det står at slike gaver kan formidles gjennom forbønn og håndspåleggelse. Tidlig i min tjeneste oppsøkte jeg vår gamle sokneprest og ba han be for meg for å få en spesiell nådegave. Det var første gangen han hadde opplevd å få en slik utfordring. Men han ble bønnhørt, og denne gaven er sentral i vår tjeneste. Det kan bli spennende stunder i familien når man tar opp dette temaet på en så konkret måte. Tenk for en gave til menigheten en slik familie vil bli. Foreldre må være frimodige til å be for sine barn til utrustning. Det står at alt lyktes for Josva fordi Moses hadde lagt sine hender på han og velsignet han.

3.7 Trene i å ta ansvar så tidlig som mulig

Det er en tid i 3-5års alderen hvor barn er mest lærevillige og ønsker å gjøre alt det de store gjør. Da er det viktig å gi dem oppgaver som de kan trene seg på og lære av. Et barn som lærer å rydde lekene sine bort til kvelden, får med seg en arv som er nyttig resten av livet. Etter hvert som barnet vokser må også oppgavene bli mer krevende og

utfordrende. Det å gjøre en oppgave riktig, og så få anerkjennelse av de øvrige i familien gir selvtillit og arbeidsglede.

3.8 Økonomi i hjemmet.

Rot og mangel på oversikt i pengesaker ødelegger mange hjem.

Foreldre bør lære å sette opp et budsjett for familien. Et slikt budsjett gir oversikt over alle inntekter og utgifter.

Her gjelder det å styre eller å bli styrt. Samtaler om hvordan man skal forvalte pengene vil gi trygghet, fordi man vet hva man skal forholde seg til. Det lærer også de som er med i samtalen å ta ansvar, fordi et budsjett er et avtaledokument som man binder seg til. Det er klokt å velge den som er mest ryddig og liker tall til å være regnskapsfører. Det er veldig mye hjelp å få i banker når det gjelder økonomistyring i hjemmet. De bankene jeg har snakket med blir begeistret når de blir utfordret til å hjelpe en familie til å sette opp en god ramme for sin familie. Det finnes også budsjettmodeller i de fleste nettbanker.

Det er likevel viktig å ha et enkelt system som alle forstår, og ikke fortape seg i kompliserte regnemodeller. Barna bør bli med i slike samtaler, og lære å forvalte lommepengene på en god måte. I budsjettet vil de kunne se at det ikke er bare å mase for å få ting. Det er spørsmål om vi har råd til det, og det kan gi initiativ til å spare for å kunne kjøpe større ting. Fremtidens økonomer og ledere vil kunne vokse frem i slike hjem. Givertjeneste er noe som må snakkes om, og barna må lære gleden ved å gi.

3.9 Arbeide for å nå naboene med evangeliet.

Terskelen for ikke kristne til å komme på våre møter i menigheten er høy. Da er det lettere når de får møte menigheten i hjemmet, ikke minst gjennom barna. De har adgang sammen med vennene sine til hjemmene i nabolaget. Se på dem som en ressurs. Samtal med barna om naboene og hva vi kan gjøre for dem. Lær barna å be for sine venner. Statistikken viser at vennskapsevangelisering er den mest effektive metode for å bringe frem varig resultat.

3.10 Aktiv deltakelse i en menighet

Alle familier bør høre til i en sellegruppe, som igjen tilhører en menighet. I en sellegruppe kan de som ikke hører med i en kjernefamilie finne sin plass og tilhørighet. Ikke alle blir gift og stifter familie. Men de er en ressurs i Guds rike, og har den fordel at de ofte har bedre tid enn gifte. I en tid hvor kjernefamilien ofte går i stykker, er det viktig at familiene strekker ut sine teltplugg og gir vennskap og omsorg for de som faller utenfor det nære fellesskapet. Ikke minst fedre må se det som en naturlig oppgave å trekke inn gutter i nabolaget sammen med egne gutter i leken.

Menigheter som vokser og får innflytelse er organisert slik. De får alle små enheter å forholde seg til, og de får muligheter til å bruke sine evner og gaver i et miljø som gir nødvendig korrektiv og vekst. Alle trenger vi å tilhøre noen som vi er ansvarlig overfor, slik vi er det i familien. Da kan menigheten bli en slik storfamilie hvor man kommer sammen for å glede seg i fellesskapet og bli inspirert ved å erfare at vi er mange på veg mot samme mål.

Denne listen er tenkt som en huskeliste, og må utarbeides av den enkelte familie ut fra deres situasjon, men ovenstående kan være et utgangspunkt. Ikke ta tak i alt på en gang. Da vil dere fort gå trett, og det blir et system. Selv om vi beskriver en systematisk måte å arbeide på, så er jo målet at dette skal gi dere et rikere liv sammen. La det bli en lek. Ha det morsomt. Tøys med hverandre. Spøk med hverandre. Gravalvoret's tid er forbi! Vi skal fra kristendom til kristenliv

Så kommer vi til den vanskeligste fasen: Gjennomføringen.

4. Gjennomføringsfasen

4.1 Identifiser behov for endring ved å kartlegge hvor vi står i dag

- Planlegg hvilket område dere skal ta fatt på – se listen ovenfor.
- Bli enige om hvem som skal gjøre hva
 - Det beste er jo at det er minst to på oppgaven. Det er jo i samspillet mellom flere at Gud skal bli synlig. Dette må være bærebjelken i alt vi gjør. Listen som står under punkt 1 kan gi dere noen holdepunkter.
 - Nå skal evner og gaver utnyttes og dette er en mulighet for trening til den som trenger det. Yngre søsken kan lære av eldre. De eldste må lære av mor og far. Husk ikke alle oppgaver er morsomme, men nødvendige. (trene i utholdenhet og ta ansvar)

4.2 Utfør oppgaven

- Foreldre må følge med i gjennomføringen for å vise at de bryr seg, og for å komme med oppmuntring under vegs. Det vil være naturlig at de som har fått oppgaver gir en situasjonsrapport på neste familieråd. Da kan man snakke om hvordan det har gått, og hele familien være med på å komme med gode råd om nødvendig. De øvrige medlemmene vil lære av slike samtaler. Dette er anledning til å trene i kommunikasjon og åpenhet. Nedenfor har vi tatt med noen flere stikkord:
- Gi konstruktiv kritikk og begeistret anerkjennelse.
- Sett opp plan for videre trening om nødvendig, og gjennomfør trening.
- Bruk alle anledninger til å ta en fest ved oppnådde mål. Husk at dette ikke skal være et byråkrati for styring og tvang. Da er det misforstått. Dette er hjelpemidler for å komme i gang. Målet er at dette blir deres livsstil som dere ikke trenger å tenke på lenger, slik det er når vi har lært å sykle: Da trenger vi ikke lenger å tenke på at vi skal svinge. Det ligger i underbevisstheten vår.

5. Råd for god gjennomføring

Det er utrolig viktig at foreldrene står sammen når de skal begynne. Det vil signalisere den nødvendige tryggheten til barna. Uten dette vil man ikke ha den nødvendige autoriteten til å innføre en slik modell som dette.

Det er de to som må begynne å drømme om hvordan familien skal være i fremtiden.

Mindre barn har ikke forutsetninger for å kunne forstå verdien av å stå sammen på denne måten. I utgangspunktet er barna ofte umodne, og vil ha det som er best for dem på kort sikt. De må øves opp til å erfare at fellesskapet er viktigst, og at de får mest når de bidrar inn i det fellesskapet som familien er. Ting skjer sjelden med en gang. Det tar tid å bygge fellesskap. Man kan minne barnet på at det tar et helt år å bli 4 år når man bare er 3 år.

For mange vil dette bli en bøyg, fordi hele samfunnet vårt er preget av Quick fix, og instant alt mulig. Dette er en naturstridig og ødeleggende livsstil. Alt verdifullt må det arbeides med. Å bli en god fagmann tar år med trening og læring. Slik er det også med det gode livet. Det må arbeides frem. Se på idrettsutøverne hvordan de trener for å få en plass på seierspallen. Paulus minner oss om at det er en holdning vi også må ha til det å vokse.

Begynn med en oppgave som er morsom og lystbetont. F. eks det å identifisere personlighetstypene i familien og hvordan de kan virke sammen. Se neste side.

Parallelt kunne de for eksempel begynne å planlegge sommerferien

Ikke begynn med for mange ting samtidig, men tenk hele tiden på at de punktene som er nevnt under pkt. 1-holdninger skal prege måten vi gjør ting sammen på. .

Prosesen må tilpasses det alderstrinn barna er på.

6. Oppfølging og korrigering av prosessen.

Ukentlige oppfølgingssamlinger er nødvendige for å sjekke hvor man står, og skal være anledninger til å gi anerkjennelse og oppmuntring til hverandre.

Dersom man ikke nådde de målene man hadde satt seg er det viktig å gjennomtenke hvorfor.

- trengs det opplæring
- trengs det mer tid
- trenger vedkommende hjelp (flere på jobben)
- skal oppgaven løses på en annen måte?

Den korrigerende planen må ta hensyn til dette.

Får man til dette i en familie er man i stand til å lede på andre områder også. Det er de samme prinsippene som gjelder i familien som gjelder i en menighet eller en bedrift. Svært mange kriser oppstår fordi ledere (foreldre) ikke er åpne for tilbakemelding, og på den måten ikke har ”bakkekontakt” med virkeligheten. Stopper slik tilbakemelding opp, vil man begynne å snakke **om** mennesker (les ledere) i stedet for å snakke **til** hverandre. Da dannes det blokker, og viruset brer seg eksplosivt.

7. Vi er skapt til mangfold.

Den enkleste form for liv er en-sellede amøber.

Høyt utviklede organismer kjennetegnes ved et mangfold av sammensatte og spesialiserte organer og funksjoner. Mange konflikter mellom mennesker oppstår av en så banal ting som at vi har forskjellig personlighet, og ikke har lært oss til å leve med dette som en ressurs. Svært mange par kommer til oss for å få hjelp i ekteskapet. Noe av det første de skylder på er at de er så forskjellige. Derfor går det ikke. Da bruker vi å si ”Takk og lov for det!” Uten forskjellighet ville livet bli fattig. Men vi må lære å håndtere forskjellighet. Da Judith og jeg lærte å sette pris på at vi var forskjellige, ikke bare som mann og kvinne, men også i personlighet, var det som om mange brikker falt på plass. Jeg forsto at mye av det jeg tidligere hadde oppfattet som kritikk fra Judith, var hennes måte å fortelle meg hvordan ting så ut med hennes personlighetsbriller. Nå er dette samspillet blitt noe av det som gjør samspillet spennende. Vi opplever at vi når lenger sammen en hver for oss. La oss være ærlige og innrømme at når det ”krasjer” mellom oss så er det ofte på dette området. Vi er som dere under vegs.

Mangfoldet er nettopp et uttrykk for Guds skaperenergi som han har lagt ned i oss. Når mangfoldet får komme til uttrykk er det nettopp et uttrykk for Guds vesen, kfr naturen! Dette fremgår tydelig i Ef.4.11-ff.

Det er han som gav sine gaver: Han satte noen til apostler, noen til profeter, Noen til evangelister, noen til hyrder og lærere. Han gjorde det for å utruste de hellige så de kan utføre sin tjeneste, og Kristi legeme kan bygges opp.

Disse gavene kan være nådegaver, men de kan også være den personlighetstypen vi er skapt med. Gjennom dem kan vi være gaver til hverandre slik vi skal se i det følgende:

P – Profeten	(Den målrettede)
E – Evangelisten	(Den som ser muligheter)
L – Læreren	(Den systematiske)
H – Hyrden	Den omsorgsfulle)

Personlighetstypene må ikke forveksles med nådegavene slik de er beskrevet i Rom. 12, 3-8 eller 1.Kor. 12,7-27

La oss se nærmere på de enkelte personlighetstypene:

Profeten (P)

- Resultatbevisst
- Målrettet

Opptatt av:

- komme igang, være nyttig
- være aktiv
- sette planer ut i livet

Innstilling: La oss komme igang.

Motivering: Hva oppnår vi?

Læreren (L)

- Administratoren
- Strukturert
- Systematisk

Opptatt av:

- Planlegge
- Analysere
- Måle
- Vurdere
- Lage regler

Innstilling:

Vi følger de fastsatte regler.

(hvorfør finne opp kruttet 2 ganger)

Motivering: Hvordan skal vi gå fram?

Evangelisten (E)

- Den visjonære
- Utadrettet
- Idérik

Opptatt av:

- Finne nye veier
- iverksette - igangsette (men mister fort interessen)
- Lyst til spenning og forandring.

Innstilling: Vi er for gammeldagse og tradisjonelle.

Motivering: Hvorfor ikke forandre oss?

Hyrden (H)

- Den omsorgsfulle
- Hensynsfulle
- Samlende

Er opptatt av:

- Få mennesker til å samarbeide
- Koordinere (innspillene til E)
- Skape enighet (om målet til P)
- Hvordan (Dette er L opptatt av, men H er oljen i maskineriet).
- Sikrer motivasjon
- Trener medarbeidere (P, L, og E er solospillere)

Innstilling: Sammarbeide gir styrke. Jeg trenger teamet, og teamet trenger meg.
Motivering: Hvem skal gjøre dette?

Sterke personligheter påfører oss skyldfølelse fordi vi ikke er som dem!
Her må vi som foreldre se opp for den innflytelse vi har over våre barn!

Apostelen (A)

Dette er personer som kan ha P,L,E eller H som utgangspunkt, men som har lært å se verdien av å utfylle hverandre, og som har dette som en visjon i hjertet.
De er den tjenende ledertypen som Jesus beskriver som ideell.
De er ikke opptatt av seg selv og sin tjeneste, men av det totale resultatet. Foreldre skulle tilstrebe sammen å utøve denne rollen i familien.

7.1 Ulik personlighetsstil

Dersom vi ikke bevisst motarbeider det vil det skje en polarisering i like enheter som finner hverandre, (segregering).

Når dette skjer ved at bare en personlighetstype slipper til får vi følgende situasjoner:

P-L-E-H går da over til

P-O-O-O som gir

- opptatthet
- travelhet
- mye aktiviteter
- få nye ideer

O-L-O-O gir

- dreper initiativ
- systemet virker tilsynelatende bra, men produserer lite
- byråkrati

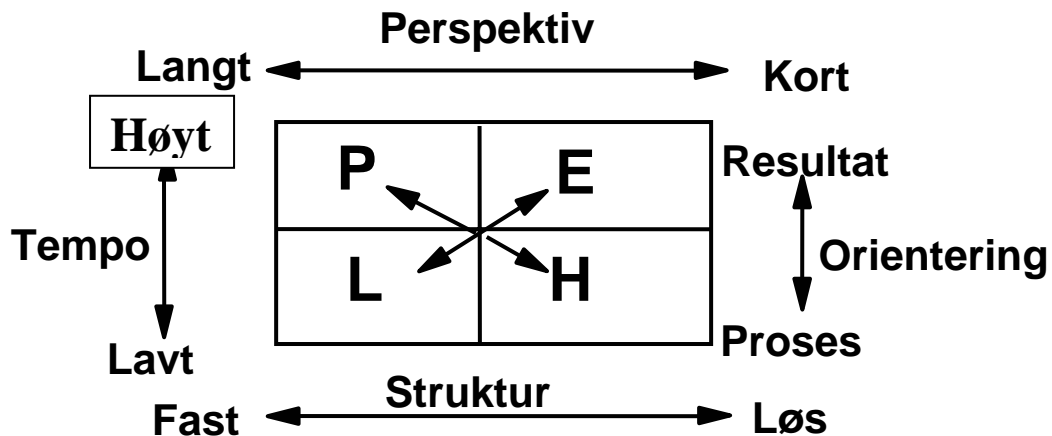
O-O-E-O gir

- fortapes i nye ideer
- blir ikke ferdig med noe
- rot og mangel på oversikt

O-O-O-H gir

- konflikter må unngås
- alt må sikres med samtaler og møter
- handlingslammelse
- ny runde med ”indre helbredelse”

ULIK PERSONLIGHETSSTIL

Det er størst spenning mellom P og H, og L og E

Sterke personligheter påfører oss skyldfølelse fordi vi ikke er som dem. Som foreldre må vi se opp for den innflytelse vi har over våre barn!

Som figuren viser vil det bli størst spenning mellom Profeten og Hyrden, og mellom Evangelisten og Læreren når det blir konflikter. Det er jo de som representerer de største ulikhetene, men som også er det korrektivet de trenger mest til. Et modent lederskap som vet å sette pris på dette vil nå langt og være troverdig. Familien er det beste stedet å trene inn dette samspillet. Gjennom denne bevisstgjøringen blir man trent til å ha respekt for de som er annerledes, og mors og fars veiledning og gode eksempel gjør det hele spennende.

Uten gode erfaringer for at fellesskapet og samspillet gir bedre resultater enn solospill, vil man ikke velge det!

OPPFØRSEL UNDER PRESS

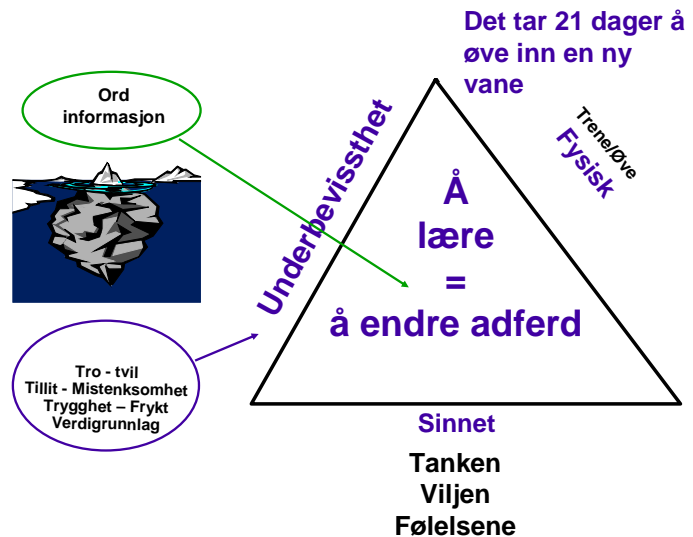
P Dikterer	E Angriper	Aggressive
L Trekker seg	H Overgir seg	
		Passiv (taktiske)

7.2 Årsaker til konflikt kan være:

1. kjenner ikke spillereglene for byggende samspill.
2. kjenner ikke seg selv og sin personlighetstype så den kan tilpasses andres
3. kjenner ikke sine medspillere
4. kjenner ikke spillereglene

5. mangler forståelse for verdien av felleskap
6. Segregering – like personlighetstyper samles i grupper
7. Manglende forståelse og respekt for mangfoldet
- 8 Sårede følelser gjør mangfoldet truende

Vi ba noen gode venner av oss å gå gjennom dette manuskriptet, og komme med innspill. De hadde tatt oppgaven meget alvorlig og brukt en helg på det. Det de ikke var forberedt på, var at i denne gjennomgangen dukket det opp mange såre erfaringer fra tiden da barna var små. Det kan være sårt å bli minnet på ting man skulle ha gjort annerledes. Og spørsmålene kom: Hvorfor ble det slik. Dette var modne mennesker som benyttet anledningen til å snakke ut om mange ting som var feid under teppet. Det kan være nyttig å lese om igjen kapittel 2. Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor - - - Gjennom åpen samtale og tilgivelse kan såre ting fra fortiden legges bak oss.

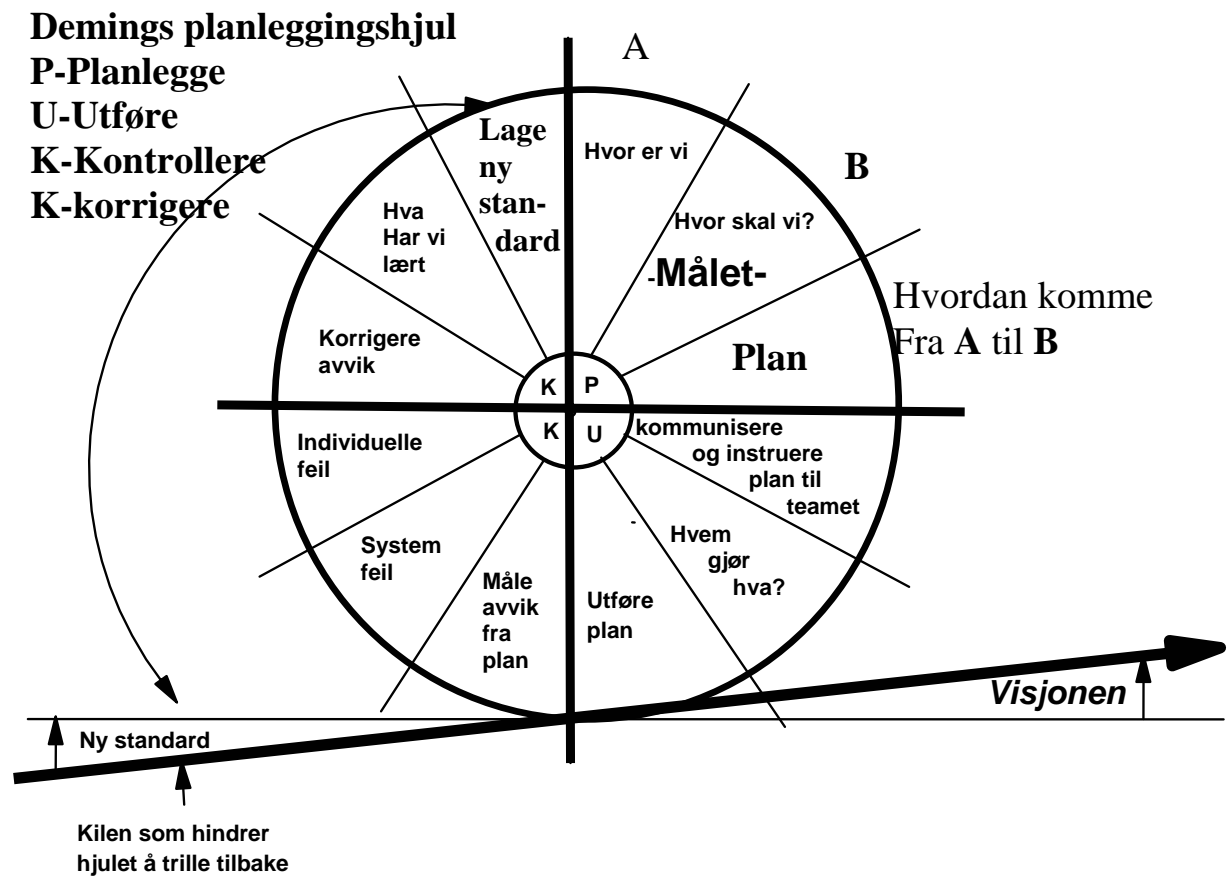

Figuren til høyre som er hentet fra side 19, viser at vi opererer på 3 plan.

På det åndelige plan, eller i vår underbevissthet er det en kamp om å gjenvinne den frihet vi har i Kristus. Er vi bundet her, trenger vi indre helbredelse som beskrevet i kap. 2. Bibelen sier at vi må ta vare på vår ånd, for livet går ut fra den. Uten frihet her vil vi ikke komme videre på de to neste plan.

Dette kapitlet du leser nå konsentrerer seg om sinnet vårt. Her sitter tanken, viljen og følelsene våre. Bibelen har utrolig mange appeller til vår vilje. Eksempelvis sier Romerbrevet 12,2 "Og la dere ikke lenger prege av den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til hans behag, det fullkomne. Dette er en appell til vår vilje. De anvisningene vi har kommet med i dette kapitlet henvender seg til vår vilje og vår forstand. Det er vi som velger om vi vil gå videre med disse tankene. Dermed blir vi også ansvarlig om vi ikke velger det vi ser er rett.

Men så er det viktig å erkjenne at det tar 21 dager å trene inn en god vane. Det betyr at vi ikke kan forvente resultater med en gang. Men etter noen ukers trening bør vi begynne å se endringer. Dette kapitlet var ment som en veiledning til å utnytte de to siste sidene i livet vårt.

Ovenstående figur ble tegnet av Deming sammen med noen japanske industriledere på begynnelsen av 1950 årene.

Den viser at gjennom å kartlegge hvor man er og hvor man står, kan lage en plan for å komme dit man vil.

Det neste er å kommunisere denne planen til sine medarbeidere, og velge ut hvem som skal gjøre hva. Så er det å sett i gang og utføre.

Da er mange fornøyd. Men Deming viste at da er man bare halvvegs!

Hvis man ikke har en kontrollfunksjon som måler resultatet mot målet kan vi gå oss vill og ikke nå målet. En slik kontroll vil måtte sjekke om avviket skyldes feil metode eller prosess, eller manglende opplæring eller manglende instruksjon og forståelse for oppgaven.

Siste fase er å korrigere prosessen, og oppsummere hva vi har lært så mange kan lære av andres feil. *Klok er den som lærer av egne feil, men vis er den som kan lære av andres!* Disse erfaringene brukes så til å utarbeide en revidert og forbedret standard for det videre arbeidet. Og så skal hjulet trille videre som et arbeidsprinsipp resten av livet.

Dette prinsippet ble undervist på japansk TV i 3 år for hele befolkningen. Da øket kvaliteten på japanske varer så sterkt at den i 60-årene begynte å overgå produkter fra vesten. Selv i dag kjøper vi Sony hvis vi vil ha et kvalitetsprodukt.

Vi ser at mye av tenkingen fra denne figuren går som en rød tråd i det vi har skrevet i dette kapitlet.

7.3 Vi trenger tilbakemelding for å gjøre dette kapitlet bedre.

På en weekend vi hadde i januar 2006 kom et ungt par opp til oss etter at vi hadde undervist om dette og sa:

”vi har 3 barn hjemme, og nå forstår vi endelig hva vår rolle som foreldre er. Vi reiser hjem og setter i gang.”

Vi skulle gjerne ha vært flue på veggen i dette hjemmet, og i ditt hjem som nå forhåpentligvis har fått lyst til å ta på oppgaven ”fra ord til handling!”

Skriv til oss, ring til oss. La oss lage en folkebevegelse som gjenreiser troverdigheten til oss som kristne.

Vi er i verden, men vi er ikke av verden. Det skal livene våre bevise.

Vi tror dette er den mest effektive måten vi kan gjøre våre naboer nysgjerrig på hva vi holder på med. Kanskje de får lyst til å bli som oss?

Lykke til!

Judith og Ingvar Torvik